Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

Hyvä maan kasvukunto – viljelijän ja vesistöjen etu

BioEväät ja PeltoAI-hankkeiden aloitusseminaari

Porin yliopistokeskus 28.2.2020

Sauli Jaakkola, maanviljelyn asiantuntija, Pyhäjärvi-instituutti

Pyhäjärvi-instituutti Puhdas vesi, paremmat eväät
Tampereen yliopisto
SATAKUNTALIITTO
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

Sisältö

Hankkeiden esittely

Vesiensuojelu ja maan kasvukunto

Veden hallinnan merkitys

Toimintaympäristö veden suhteen

Kuva: Tero Forsman, PJI

Hankkeet

- **Maan kasvukunnon ja vesitalouden parantaminen (BioEväät)**
  - Rahoitus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma Satakunnan ELY-keskuksen kautta
- **Innovatiiviset seurantamenetelmät ja tekoäly ruoka- ja vesitaloudessa (PeltoAI)**
  - Rahoitus Euroopan aluekehitysrahasto Satakuntaliiton kautta
- Yhteistyössä Pyhäjärvi-instituutti ja Tampereen yliopisto, Porin yksikkö
- Kesto 31.12.2021 asti

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Tavoitteet

Bioeväät

- turvataan satakuntalaisen alkutuotannon tulevaisuutta ja kannattavuutta
- jalkautetaan maan kasvukuntoa ja vesitaloutta parantavia menetelmiä Satakuntaan
- parannetaan alkutuotannon mahdollisuuksia sopeutua ilmastonmuutokseen ja maaperän toimimista ilmastonmuutosta torjuvana hiilinieluna.
- vähennetään maatalouden ravinnekuormitusta vesistöihin
- parannetaan peltolohkojen vesitaloutta tuomalla viljelijöidenkäyttöön uusia menetelmiä

PeltoAI

- syvennetään Satakunnan bio-, kierto- ja vesitaloutta tukevaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan osaamispääomaa
- Hyödynnetään digitaaliset keinoälyyn pohjautuvat menetelmät ja ruoantuotannon ja vesitalouden kehittäminen
- tuetaan ruoka- ja vesisektoria sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa että sen torjunnassa

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät
Tampereen yliopisto
SATAKUNTALIITTO
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Toimenpiteet

1. Hyvien maan kasvukuntoa edistävien käytäntöjen jalkauttaminen Satakunnan viljelijöille

- Teemaseminaarit, työpajat, pellonpiennartilaisuudet

2. Innovaatioiden pilotointi tilatasolla ja seurantadatan hyödyntäminen

- Lohkomittakaavan pilot-kokeilut
  - Yhteistyössä viljelijöiden kanssa maan kasvukuntoa edistäviä toimia sovelletaan käytännössä
  - Esim. viljelykierron suunnittelu, rakenteen parantaminen, maanparannusaineet, ravinnetalous, kosteusolosuhteiden parantaminen jne.
  - Kokeiluja eri laajuisia kokonaisvaltaisesta kasvukunnon edistämisestä yksittäisen toimenpiteen demonstrointiin.
  - Kaukokartoitusmenetelmien ym. menetelmien hyödyntäminen peltojen ominaisuuksien mittaamisessa. Esim. satelliittiaineistot, droneaineistot, maaskannerit, digitaaliset mittalaitteet, tekoälyn hyödyntäminen…

3. Luotujen mallien ja hyvien käytäntöjen levittäminen

- Esim. datojen yhdistäminen peltodata-palvelussa käytettävään muotoon, tekoälypohjainen analyysi palvelussa
- Drone-konferenssi, kv-verkoston vahvistaminen

Pyhäjärvi-instituutti
Tampereen yliopisto
SATAKUNTALIITTO
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

Pilot-tiloja mahtuu vielä mukaan.

Eri mittakaavan kokeiluja, kiinnostuneet tilat ottakaa yhteyttä!

Kuva: Sauli Jaakkola

Vesiensuojelu muuttuvissa olosuhteissa

- Kiintoaine- ja ravinnekuormituksen hallinta hankalaa pellon ulkopuolella
  - Kosteikot, laskeutusaltaat jne. voivat olla paikallisesti merkityksellisiä
  - Perinteiset valuma-alueen vesiensuojelurakenteet eivät toimi riittävän tehokkaasti kasvukauden ulkopuolella
- Tulvien ja suurten virtaamapiikkien aikana vesistöihin päätyy ravinteita, jotka kasvukaudella saattavat heikentää vedenlaatua järvissä ja rannikkovesillä
- **Keskeistä olisikin siis edistää sellaisia maa- ja metsätalouden toimintatapoja, jotka lisäävät maan kykyä pidättää sekä vettä että ravinteita ja tasata ääreviä tilanteita**
  - **Maaperän kasvukuntoa ja vesitaloutta parantamalla lisätään myös maaperän kykyä varastoida vettä, ravinteita ja hiiltä**
  - **Tavoitteena on, että ravinteet menisivät mahdollisimman tehokkaasti kasvien käyttöön eivätkä vesistöihin.**

Miksi veden hallinnan merkitys korostuu tulevaisuudessa?

Kuva: Tero Forsman, PJI. 19.2.2020 Eura

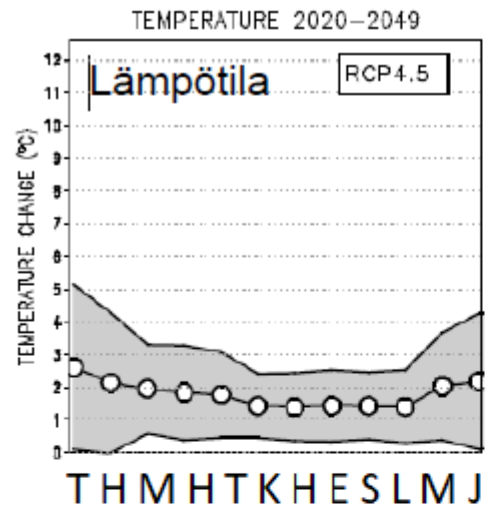

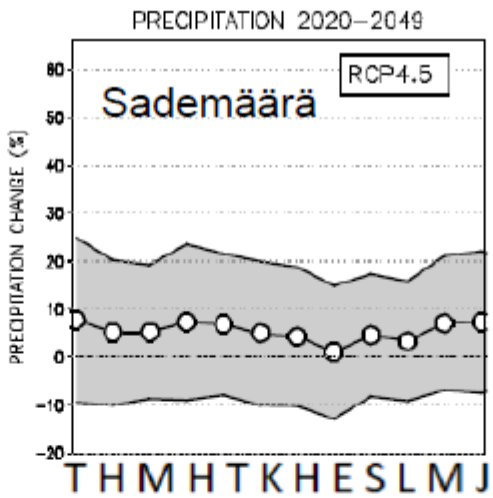

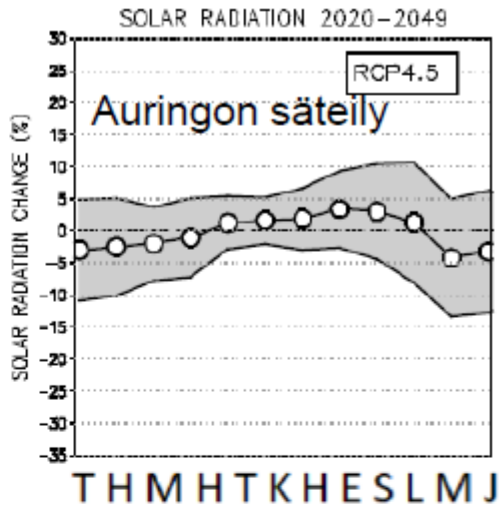

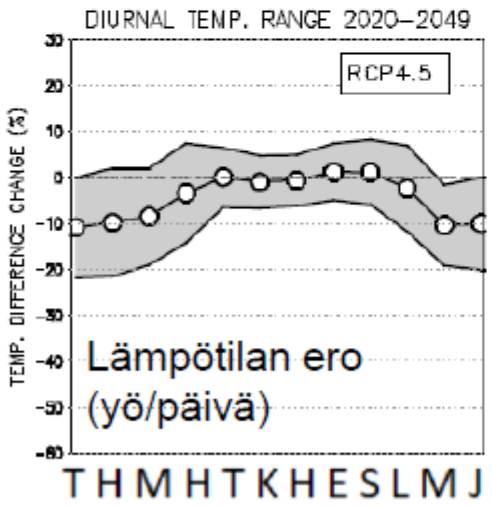

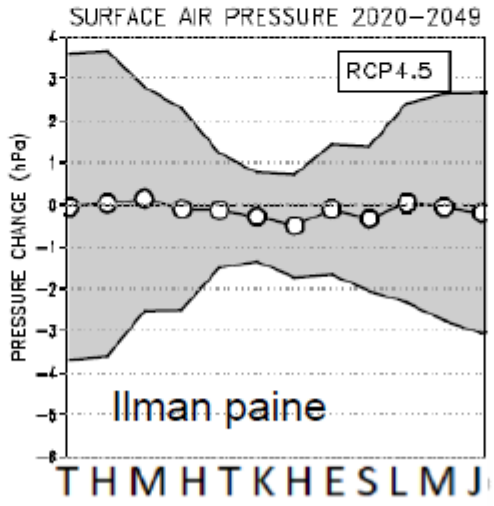

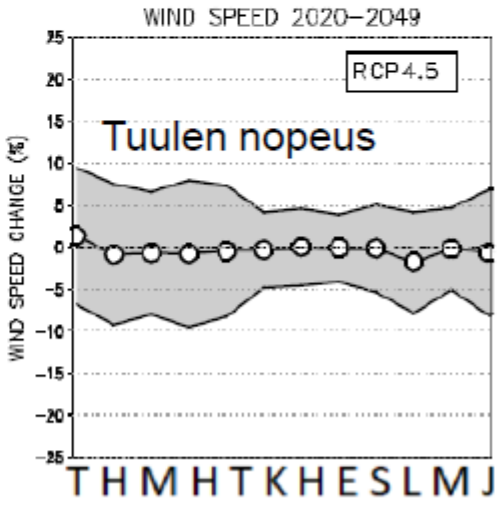

AR5 global warming increase (°C) projections[14]

	2046–2065	2081–2100
Scenario	Mean and *likely* range	Mean and *likely* range
RCP2.6	1.0 (0.4 to 1.6)	1.0 (0.3 to 1.7)
RCP4.5	1.4 (0.9 to 2.0)	1.8 (1.1 to 2.6)
RCP6.0	1.3 (0.8 to 1.8)	2.2 (1.4 to 3.1)
RCP8.5	2.0 (1.4 to 2.6)	3.7 (2.6 to 4.8)

Ruosteenoja ym., 2016 **Climate Projections for Finland Under the RCP Forcing Scenarios**

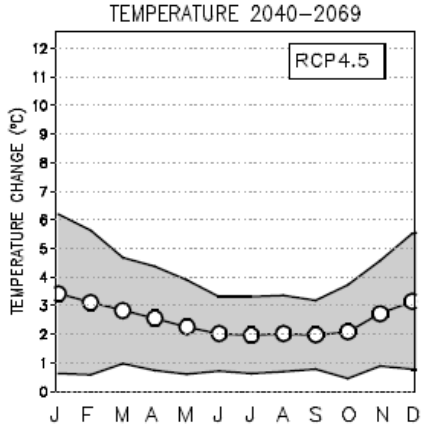
TEMPERATURE 2040–2069
RCP4.5
TEMPERATURE CHANGE (°C)
J F M A M J J A S O N D

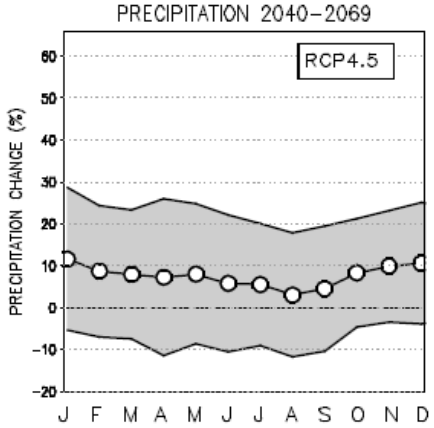
PRECIPITATION 2040–2069
RCP4.5
PRECIPITATION CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

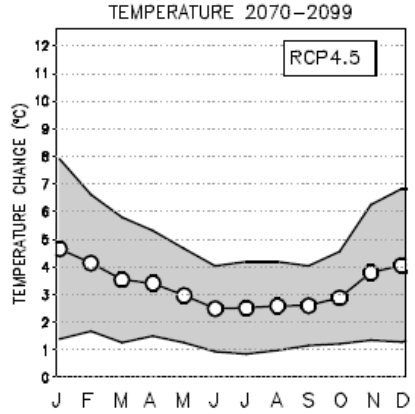
TEMPERATURE 2070–2099
RCP4.5
TEMPERATURE CHANGE (°C)
J F M A M J J A S O N D

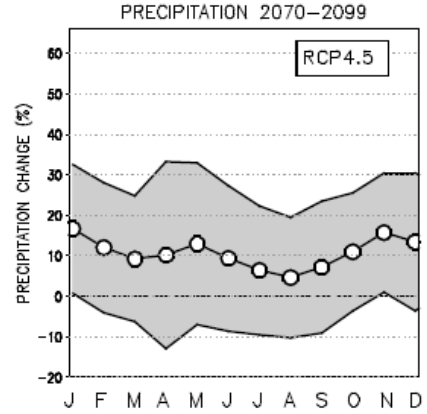
PRECIPITATION 2070–2099
RCP4.5
PRECIPITATION CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

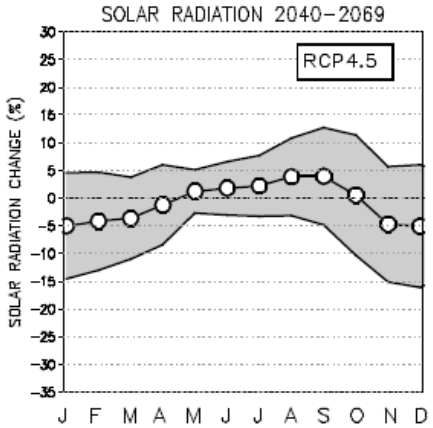
SOLAR RADIATION 2040–2069
RCP4.5
SOLAR RADIATION CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

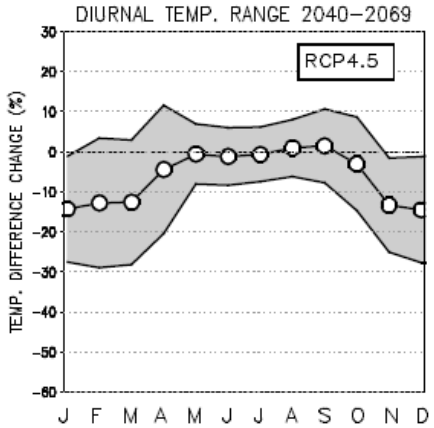
DIURNAL TEMP. RANGE 2040–2069
RCP4.5
TEMP. DIFFERENCE CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

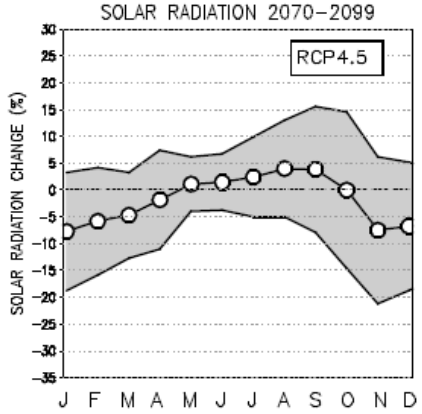
SOLAR RADIATION 2070–2099
RCP4.5
SOLAR RADIATION CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

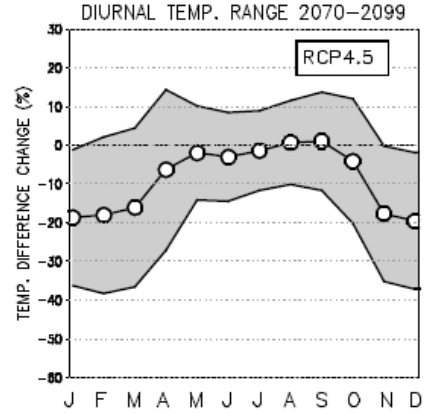
DIURNAL TEMP. RANGE 2070–2099
RCP4.5
TEMP. DIFFERENCE CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

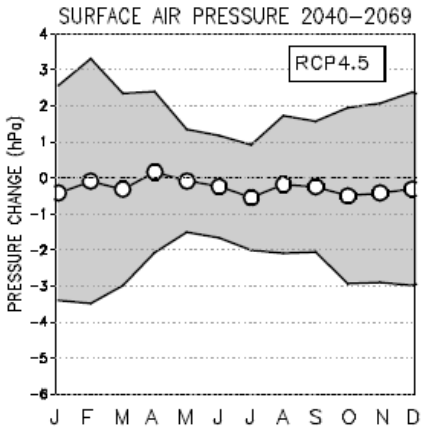
SURFACE AIR PRESSURE 2040–2069
RCP4.5
PRESSURE CHANGE (hPa)
J F M A M J J A S O N D

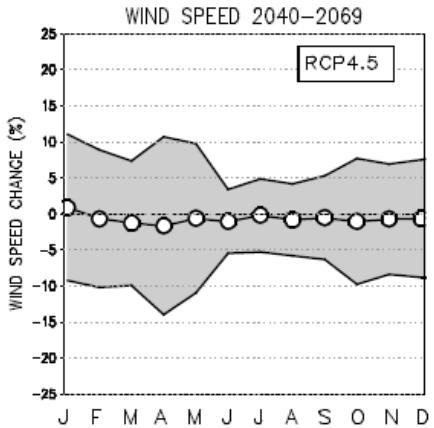
WIND SPEED 2040–2069
RCP4.5
WIND SPEED CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

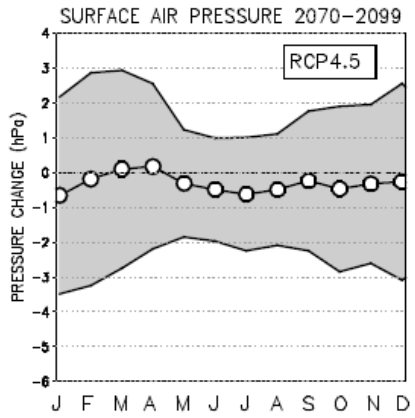
SURFACE AIR PRESSURE 2070–2099
RCP4.5
PRESSURE CHANGE (hPa)
J F M A M J J A S O N D

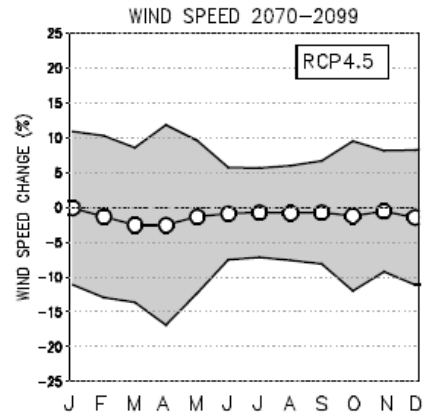
WIND SPEED 2070–2099
RCP4.5
WIND SPEED CHANGE (%)
J F M A M J J A S O N D

Ilmastonmuutos ja sademäärä

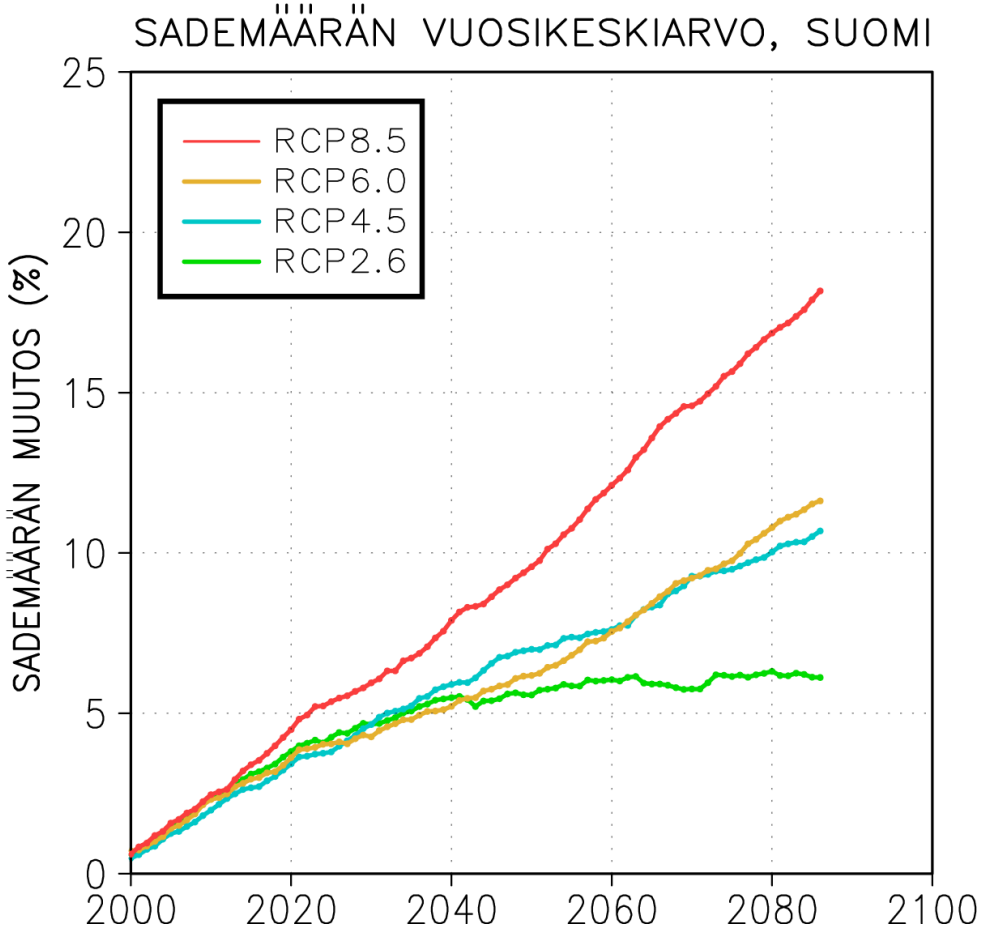

AR5 global warming increase (°C) projections[14]

	2046–2065	2081–2100
Scenario	Mean and *likely* range	Mean and *likely* range
RCP2.6	1.0 (0.4 to 1.6)	1.0 (0.3 to 1.7)
RCP4.5	1.4 (0.9 to 2.0)	1.8 (1.1 to 2.6)
RCP6.0	1.3 (0.8 to 1.8)	2.2 (1.4 to 3.1)
RCP8.5	2.0 (1.4 to 2.6)	3.7 (2.6 to 4.8)

Lähde: Ilmatieteen laitos, Syke, Aalto-yliopisto: Ilmasto-opas.fi

Toimintaympäristö veden suhteen

- Satakunnan sademäärä 600-650 mm
- Kasvukaudella 150-280 mm
- Tarve, suuruusluokka
  - Kaura 101 mm/tonni
  - Ohra 130 mm/tonni
  - Ruis n. 75 mm/tonni
  - Vehnä n. 130 mm/tonni
- Eli kasvukauden vedellä voidaan tuottaa 1,5 tonnia kauraa

	kuukauden lämpötila		helle-	pakkas-	halla-	sade-	lumi	
	ka	keskim.	keskim.	päivien	päivien	päivien	määrä	15. pv
kk	°C	ylin °C	alin °C	lkm	lkm	lkm	ka mm	cm
1	-4,8	-2	-8,2	-	28		44	8
2	-5,4	-2,2	-9	-	25		28	13
3	-1,9	1,8	-5,5	-	26		29	13
4	3,7	8,4	-0,6	-	17		30	1
5	9,5	14,8	4,1	1	4		35	0
6	13,9	18,9	8,7	3	0		54	-
7	16,8	21,7	11,8	5	-		67	-
8	15,3	20	10,6	4	0		71	-
9	10,4	14,6	6,3	0	2		56	-
10	5,6	8,4	2,5	-	8		66	0
11	0,4	2,7	-2,2	-	19		55	1
12	-3,1	-0,5	-6,3	-	25		51	6
vuosi	5	8,9	1	13	154		586	

Porin lentoasema 1981-2010 Lähde: Ilmatieteen laitos

Lähde: MTT Raportti 37

2017-2019 Satakunnassa

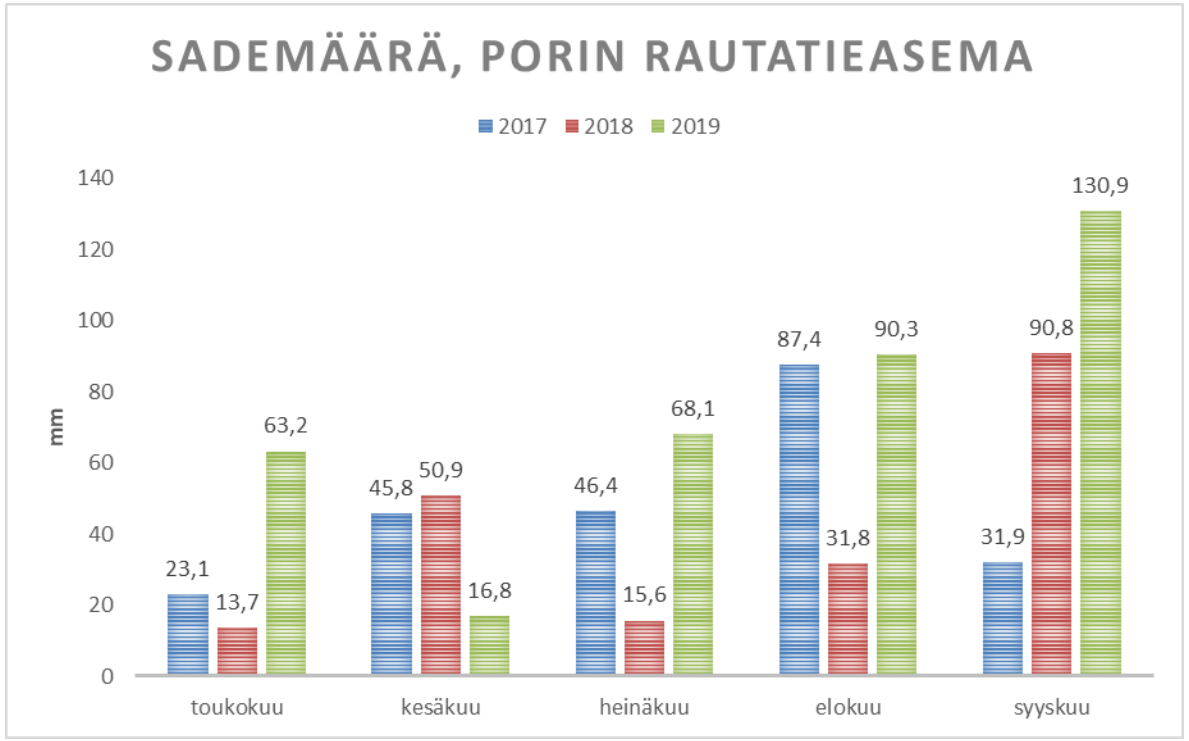

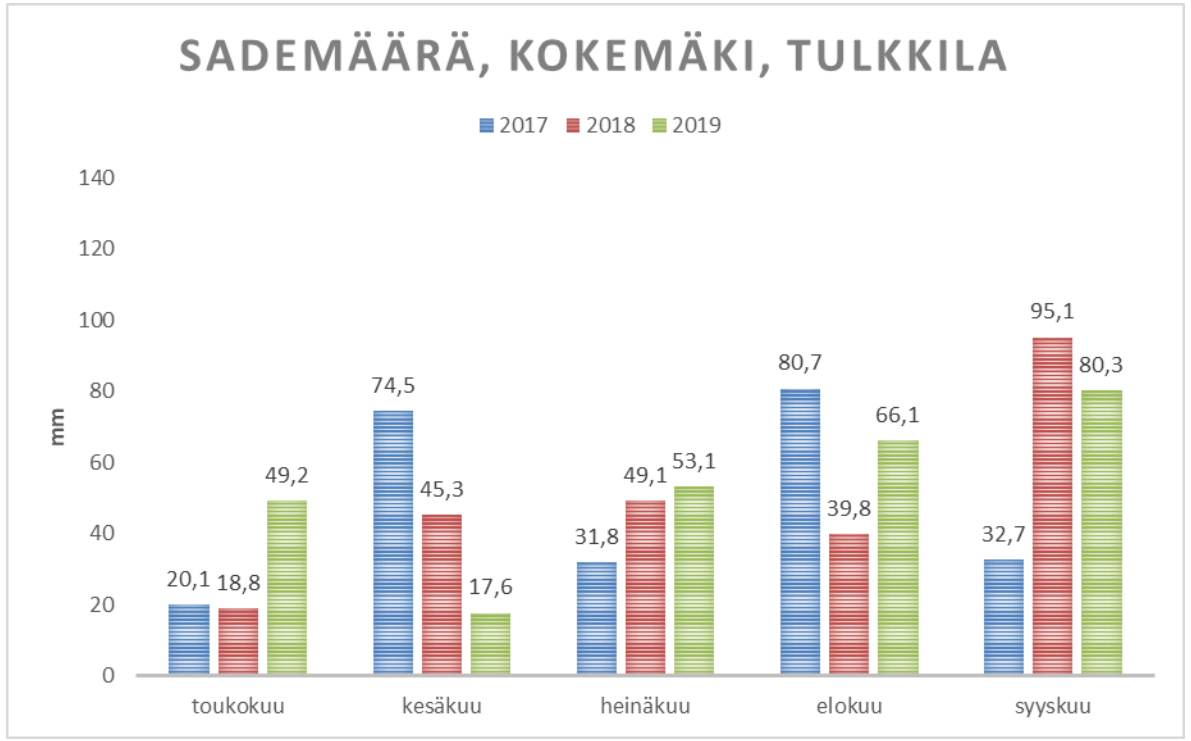

Sademäärä touko-heinäkuu
- 2017: 115,3 mm
- 2018: 80,2 mm
- 2019: 148,1 mm

Sademäärä touko-heinäkuu
- 2017: 126,4 mm
- 2018: 113,2 mm
- 2019: 119,9 mm

Data: Ilmatieteen laitos

2017-2019 Satakunnassa

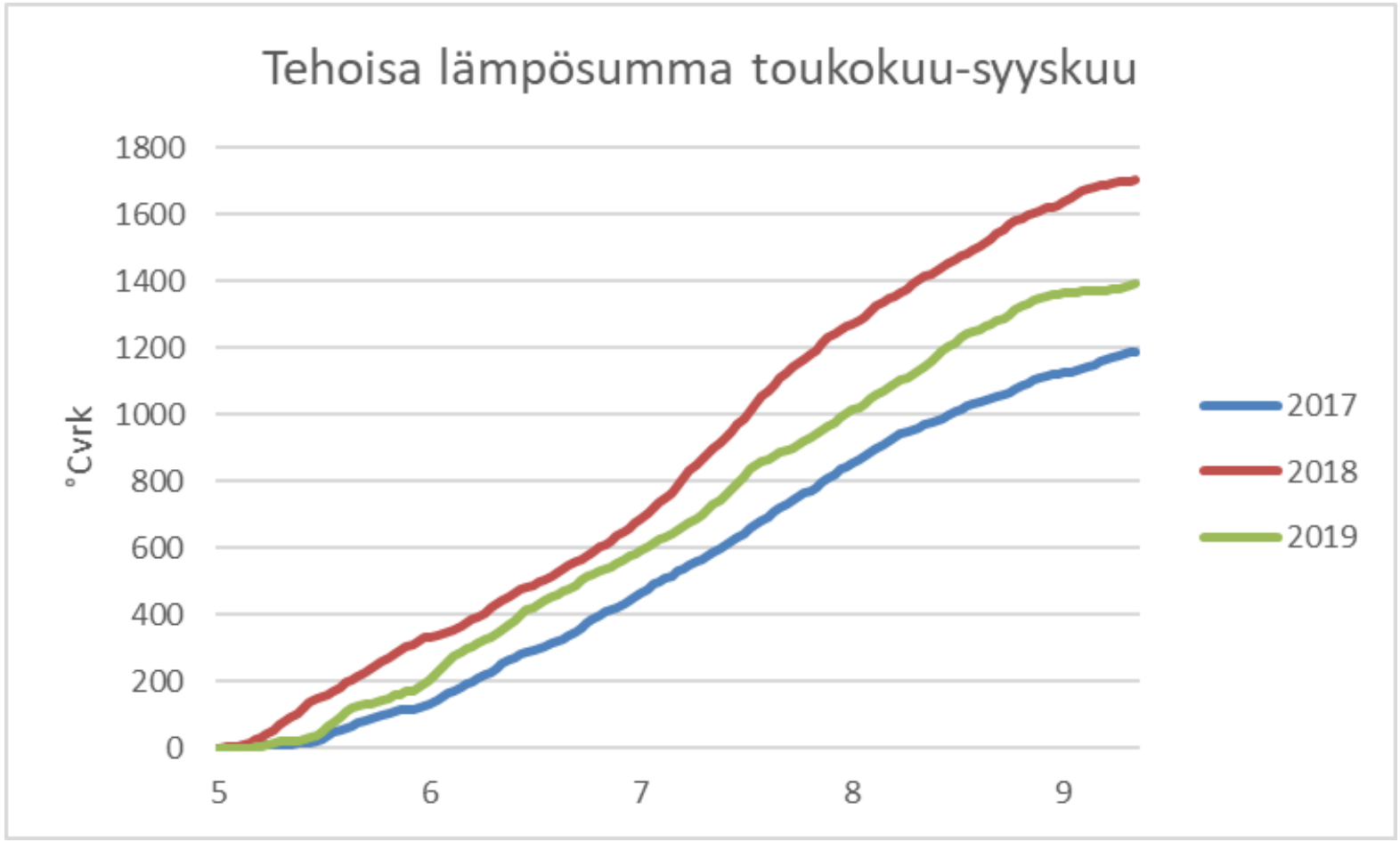

Data: Ilmatieteen laitos

Tai sitten näin. Tanskassa kastellaan jo viljatkin. Pohjavedellä.

Kuva Sauli Jaakkola